

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 11 päivänä heinäkuuta 2017,

Belgian vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

(2017/C 261/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽²⁾ perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto vahvisti suosituksen 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2017 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta, jäljempänä ”euroalueen suositus” ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EYVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUVL C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (2) Koska Belgia kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Belgian olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 2 ilmenevä euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.
- (3) Belgiaa koskeva vuoden 2017 maaraaportti julkaistiin 22 päivänä helmikuuta 2017. Siinä arvioitiin Belgian edistymistä neuvoston 12 päivänä heinäkuuta 2016 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja sen kansallisten Eurooppa 2020-tavoitteiden saavuttamisessa.
- (4) Belgia toimitti vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2017 vakausohjelmansa 28 päivänä huhtikuuta 2017. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (5) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁽¹⁾ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (6) Belgiaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä. Hallitus suunnittelee vuoden 2017 vakausohjelmassa julkisen talouden rahoitusaseman asteittaista parantamista 2,6 prosentin alijäämästä suhteessa BKT:hen vuonna 2016–0,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteena oleva rakenteellisesti tasapainoinen julkisen talouden rahoitusasema suunnitellaan saavutettavan viimeistään vuonna 2019. Uudelleenlasketun⁽²⁾ rakenteellisen rahoitusaseman perusteella alijäämän arvioidaan kuitenkin olevan 0,3 prosenttia vuonna 2019. Julkisen talouden velka oli enimmillään lähes 107 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014 ja supistui sen jälkeen noin 106 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2015 ja 2016, ja nyt sen odotetaan vuoden 2017 vakausohjelman mukaan supistuvan 99 prosenttiin viimeistään vuonna 2020. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Toimenpiteitä, jotka tarvitaan suunniteltujen alijäämätavoitteiden tueksi vuodesta 2018 eteenpäin, ei kuitenkaan ole täsmennetty, ja komission kevään 2017 talousennusteen mukaan tämä edistää osaltaan arvioitua rakenteellisen rahoitusaseman heikkenemistä vuonna 2018, jos politiikka säilyy muuttumattomana.
- (7) Komissio antoi 22 päivänä toukokuuta 2017 SEUT 126 artiklan 3 kohdan nojalla kertomuksen, sillä Belgia ei edistynyt riittävästi velan supistamista koskevan vertailuarvon noudattamisessa vuonna 2016. Kertomuksessa todettiin kaikkien merkityksellisten tekijöiden arvioinnin perusteella, että velkakriteerin olisi katsottava tällä hetkellä täyttyneen. Samalla olisi toteutettava lisää julkisen talouden toimia vuonna 2017, jotta varmistetaan, että kun vuosien 2016 ja 2017 lukuja tarkastellaan yhdessä, on pitkälti pysytty julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen johtavalla sopeutusuralla.
- (8) Vuoden 2017 vakausohjelma osoittaa, että vuosien 2016 ja 2017 poikkeuksellisen pakolaisvirran ja turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden vaikutus julkiseen talouteen on merkittävä. Vakausohjelmassa annetaan riittävä näyttö näiden julkisen talouden lisäkustannusten laajuudesta ja luonteesta. Komission mukaan hyväksyttävät lisämenot olivat vuonna 2016 poikkeuksellisen pakolaisvirran osalta 0,08 prosenttia suhteessa BKT:hen ja turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden osalta 0,05 prosenttia suhteessa BKT:hen. Turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden lisävaikutus vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna arvioidaan tällä hetkellä 0,01 prosentiksi suhteessa BKT:hen. Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 3 kohdan säännöksissä otetaan huomioon tällaiset lisämenot, sillä pakolaisvirta samoin kuin vakava terroriuhka ovat epätavallisia tapahtumia, joiden vaikutus Belgian julkiseen talouteen on merkittävä, eikä kestävyys vaarannu, jos tilapäinen poikkeaminen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta sallitaan. Vaadittua sopeutusta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta vuodeksi 2016 on siksi pienennetty pakolaisiin ja turvallisuuteen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten huomioon ottamiseksi. Vuoden 2017 osalta tehdään keväällä 2018 Belgian viranomaisten toimittamien havaintujen tietojen perusteella lopullinen arviointi hyväksyttävine määrineen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Suhdannetasoitettu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä, komission yksiköiden uudelleen laskemana yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen.

- (9) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2016, että Belgia sopeuttaa julkista taloutta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta vähintään 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017. Komission kevään 2017 talousennusteen mukaan on vaarana, että tästä vaatimuksesta poiketaan jonkin verran vuonna 2017. On kuitenkin edelleen olemassa riski, että suositellusta sopeutuksesta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta poiketaan merkittävästi, kun vuosia 2016 ja 2017 tarkastellaan yhdessä. Päätelmä ei muutu, vaikka vaatimuksesta vähennettäisiin poikkeuksellisen pakolaisvirran ja turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden vaikutus julkiseen talouteen.
- (10) Julkisen talouden tilanteen ja erityisesti velkatason perusteella Belgian odotetaan vuonna 2018 jatkavan sopeutusta kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta, joka on rakenteellisesti tasapainoinen julkisen talouden rahoitusasema. Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen yhteisesti sovitun matriisin mukainen sopeutus tarkoittaa vaatimusta, jonka mukaan nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu⁽¹⁾ ei ole yli 1,6 prosenttia vuonna 2018. Tällöin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi vähintään 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jos politiikka säilyy muuttumattomana, on vaarana, että tästä vaatimuksesta poiketaan merkittävästi vuonna 2018. Belgian ei alustavan näytön perusteella ennusteta noudattavan velkasääntöä vuosina 2017 ja 2018. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että vuodesta 2017 alkaen on toteutettava lisätoimenpiteitä, jotta vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia voidaan noudattaa. Kuten asetuksessa (EY) N:o 1466/97 säädetään, talousarviosuunnitelmien ja julkisen talouden toteutuman arvioinnin olisi kuitenkin perustuttava jäsenvaltion rahoitusasemaan siten, että otetaan huomioon suhdanteet. Kuten näihin maakohtaisiin suosituksiin liittyvässä komission tiedonannossa vuoden 2017 eurooppalaisesta ohjauksista todetaan, vuoden 2018 alustavan talousarviosuunnitelman arvioinnissa ja sen jälkeen julkisen talouden vuoden 2018 toteutuman arvioinnissa on otettava asianmukaisella tavalla huomioon, että tavoitteena on saavuttaa sellainen finanssipolitiikan viritys, joka osaltaan sekä vahvistaa talouden elpymistä että varmistaa Belgian julkisen talouden kestävyuden. Tässä yhteydessä neuvosto panee merkille, että komissio aikoo tehdä kokonaisarvioinnin asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisesti, ottaen erityisesti huomioon Belgian suhdannetilanteen.
- (11) Tuloksellinen julkisen talouden koordinointi on olennaista Belgian kaltaisessa liittovaltiossa, missä suuri osa menoja koskevasta toimivallasta on siirretty valtiotasoa alemmille hallintotasoille. Liittovaltion, alueiden ja kieliyhteisöjen hallitukset tekivät vuonna 2013 yhteistyösopimuksen, jonka tarkoituksena on parantaa sisäistä koordinointia ja saattaa talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehty sopimus (finanssipoliittinen sopimus) osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tavoitteena on määritellä sekä koko valtiota että erikseen kutakin aluetta tai kieliyhteisöä koskevat monivuotiset julkisen talouden kehitysurat, joita finanssipolitiikkaa käsittelevä korkea neuvosto valvoo. Muodollista sopimusta finanssipolitiikan kehityksestä ei kuitenkaan ole saatu aikaan eikä myöskään riittäviä takeita finanssipolitiikkaa käsittelevän korkean neuvoston valvontatehtävää varten. Se, ettei maassa ole koordinoitu sopeutustoimien jakautumista eri alueiden kesken, heikentää sen edellytyksiä noudattaa vuoden 2017 vakausohjelman mukaista keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävää sopeuttamisuraa.
- (12) Vaikka julkisilla investoinneilla voitaisiin kiihdyttää kasvua pitkällä aikavälillä, niiden taso on eurooppalaisittain hyvin alhainen, etenkin suhteessa julkisen varainkäytön kokonaismäärään. Sen lisäksi, että julkinen pääomavaranto on alhainen, julkisen infrastruktuurin laatu on heikentynyt. Koska kaikilla hallintotasoilla sovelletaan erittäin tiukkoja budjettirajoituksia, riittävän liikkumavaran säilyttäminen investointeihin edellyttää julkisen varainkäytön koostumuksen uudelleenorganisointia julkisia palveluja ja politiikkatoimia tehostamalla ja tiettyjen menoluokkien nopeaa kasvua hillitsemällä.
- (13) Belgia on edistynyt huomattavasti palkanmuodostusjärjestelmän uudistamisessa. Palkoista sopimista sääntelevän vuoden 1996 lain tarkistuksella pyritään turvaamaan hiljattain palkkamaltin avulla saavutettu kustannuskilpailukyyn paraneminen. Varovaisempien perusskenaarioiden ja palkkanormin laskentaan sisältyvien ennakkomukautusten ansiosta uudistettu kehys parantaa merkittävästi Belgian kustannuskilpailukykyä suhteessa euroalueen keskeisiin kauppakumppaneihin. Lisäksi uudistukseen sisältyy lisätakeita, joiden ansiosta hallituksen toimenpiteet välillisten työvoimakustannusten alentamiseksi parantavat kustannuskilpailukykyä. Uudistuksella myös laajennetaan hallituksen roolia liiallisesta inflaatiosta aiheutuvien kustannuskilpailukykyä heikentävien trendien estämisessä. Työehtosopimusneuvottelupuitteissa säädetään, että keskustalouden neuvostossa (Conseil central de l'Economie, Centraale Raad voor het Bedrijfsleven) edustettuina olevien työmarkkinajärjestöjen on seurattava tiiviisti palkka- ja tuottavuustrendejä ja muita reaalisena ja kustannuskilpailukykyyn vaikuttavia tekijöitä. Koska palkkakehitys on monilla aloilla edelleen sidottu inflaatioon ja koska inflaatioero Belgian ja sen naapurimaiden välillä kasvaa, yksikkötyökustannusten muutoksia seurataan edelleen tiiviisti talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksijakson puitteissa.

⁽¹⁾ Nettomääräisillä julkisilla menoilla tarkoitetaan julkisia kokonaismenoja ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä muutoksia työttömyyssetuusmenoissa. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisäätöiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

- (14) Työmarkkinoiden toimivuus on jonkin verran parantunut. Korkeampi eläkeikä ja varhaiseläkkeelle jäämistä koskevat lisärajoitukset kannustavat iäkkäämpiä työntekijöitä pysymään työelämässä tai palaamaan työhön. Verokiilan asteittainen kaventaminen on auttanut työllisyysasteen nostamisessa. Työpaikkojen luominen on edennyt vahvasti talouskasvun ja parantuneen kustannuskilpailukyyn ansiosta. Tämä johtuu myös työverotuksen alentamisesta ja palkkamaltista, jotka ovat parantaneet työvoimakustannuksiin perustuvaa kilpailukykyä belgialaisissa yrityksissä. Jäljellä on kuitenkin useita rakenteellisia puutteita. Siirtyminen työttömyydestä tai työmarkkinoiden ulkopuolelta työelämään on vähäistä, ja kokonaistyöllisyysastetta alentaa edelleen erityisryhmien heikko menestys. Tällaisia erityisryhmiä ovat matalan osaamistason työntekijät, nuoret ja iäkkäät työntekijät sekä maahanmuuttajataustaiset, esimerkiksi EU:n ulkopuolella syntyneet työntekijät, mutta myös toisen sukupolven maahanmuuttajat. Maahanmuuttajataustaisten työllisyystulokset ovat unionin heikoimpia, vaikka huomioon otettaisiin myös muut yksilölliset ominaisuudet. Etenkin EU:n ulkopuolella syntyneiden työllisyysero on unionin suurin: heidän työllisyysasteensa oli 20–64-vuotiaiden ikäryhmässä 49,1 prosenttia vuonna 2016, kun se Belgiassa syntyneillä oli 70,2 prosenttia. EU:n ulkopuolella syntyneiden naisten työllisyysaste oli erityisen alhainen (39,1 prosenttia). Vuonna 2015 köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski oli EU:n ulkopuolella syntyneillä 50,7 prosenttia, kun se Belgiassa syntyneillä oli 17 prosenttia. Eri väestöryhmien huomattavat työllisyyserot johtavat edelleen työvoiman krooniseen alikäyttöön. Vaikka järjestelmää pyritään järkeistämään ja räätälöimään parhaillaan toteutettavilla työllisyysohjelmien alueellisilla uudistuksilla, tehtyjen päätösten kustannustehokkuutta olisi seurattava säännöllisesti. Jotkin erityisryhmille suunniteltujen toimenpiteiden piirteet saattavat myös aiheuttaa sekä satunnaishyötyä että syrjäyttämisaikutuksia. Myös koordinointi ja viestintä politiikan eri tasoilla ja niiden välillä on toimenpiteiden tuloksellisuuden kannalta olennaisen tärkeää. Verot ja matalammista palkoista perittävät sosiaalivakuutusmaksut sekä sosiaalietuuksien lakkauttaminen työmarkkinoille siirtymisen tai työtuntien lisääntymisen vuoksi voivat myös synnyttää kannustin- ja matalapalkkaloukkuja.
- (15) Yleissivistävän ja ammattikoulutuksen uudistukset yhdenvertaisuuden, keskeisten taitojen ja koulutuksen laadun parantamiseksi ovat edistyneet jonkin verran. Vaikka keskivertotulokset ovat kansainvälisessä vertailussa hyvät, 15-vuotiaiden huippuosaajien osuus on supistunut ja heikosti menestyvien osuus kasvanut. Lisäksi sosioekonomiseen taustaan liittyvä epätasa-arvo koulutuksessa ylittää unionin ja OECD:n keskiarvot. Maahanmuuttajataustaan liittyvä ero suoritusasteessa on niin ikään suuri, ja toisen sukupolven suoritusaste vain hieman parempi kuin ensimmäisen, vaikka sosioekonominen tausta otettaisiin huomioon. Koulutuksessa ilmenevään epätasa-arvoon puuttuminen edellyttää sen vuoksi laajoja politiikkatoimia myös koulujärjestelmän ulkopuolella. Koululaisten määrän lisääntyminen erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestön keskuudessa (heidän osuutensa on kasvanut 15,1 prosentista vuonna 2012 17,7 prosenttiin vuonna 2015) korostaa epätasa-arvoon liittyvää haastetta. Lisäksi Belgiassa alkaa olla pula opettajista, opettajilla ei aina ole valmiuksia toimia yhä moninaisemman oppilaisaineksen kanssa eivätkä he saa tähän tukea. Tärkeimpiä syitä tähän ovat se, että ammattiin on vaikea houkutella soveltuvimpia opiskelijoita ja hakijoita, uusien opettajien suuri poistumisaste ja se, että osa opettajista ei ole käytettävissä opetustehtäviin. Myös opettajien peruskoulutuksen kesto, nykyään kolme vuotta, on Belgiassa suhteellisen lyhyt. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen uudistuksilla on olennainen merkitys matalan osaamistason nuorten työvoimaosuuden parantamisessa ja osaamiskeskiseen talouteen siirtymisen tukemisessa.
- (16) Kilpailukykyä on edelleen parannettava myös muiden kuin kustannustekijöiden osalta. Tältä osin on olennaisen tärkeää lisätä edelleen tuottavuutta ja laajentaa osaamispääomaan tehtäviä investointeja erityisesti ottamalla käyttöön digitaalitekнологiaa. Vaikka julkinen tutkimusjärjestelmä on laadukas, innovointimenestyksen parantaminen edellyttää tiedon levityksen lisäämistä vähemmän tuottavilla sektoreilla. Kaikki liittovaltion hallintoalueet tunnustavat tämän tarpeen, ja ne ovatkin viime vuosina pyrkineet edistämään innovointia erilaisten strategioiden ja toimenpiteiden avulla. Tällaisen kehityksen edistämiseksi voitaisiin kuitenkin tehdä enemmän innovointiedellytysten parantamiseksi. Lisäksi Belgiassa näyttäisi olevan varaa parantaa tutkimukseen ja innovointiin osoitetun julkisen tuen tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tämä koskee erityisesti mahdollisten syrjäyttämisaikutusten arviointia ja koko järjestelmän yksinkertaistamisen jatkamista.
- (17) Operatiivisten ja sijoittautumista koskevien rajoitusten poistaminen vähittäis sektorilta on edistynyt vain hieman. Kuudennen valtiouudistuksen myötä sijoittautumista koskeva päätösvalta siirrettiin alueille, minkä jälkeen hallinnollista lupamenettelyä on yksinkertaistettu uusilla aluelaeilla. Eräiden säännösten tulkintaan liittyy kuitenkin laaja harkintavalta, mikä on vaarassa aiheuttaa perusteettomia markkinoillepääsyn esteitä. Kuluttajahinnat ovat edelleen korkeampia kuin naapurijäsenvaltioissa, eivätkä pelkästään korkeammat työvoimakustannukset riitä selitykseksi. Näiden ongelmien korjaamiseksi tarvitaan kattava strategia, jotta voidaan varmistaa, että kuluttajat voivat hyötyä kilpailulle avoimista markkinoista ja edullisemmista hinnoista.

- (18) Verkkotoimialojen ja eräiden asiantuntijapalvelujen tiukka sääntely rajoittaa kilpailua Belgiassa erityisesti kiinteistönvälittäjien, arkkitehtien ja kirjanpitäjien osalta. Näihin esteisiin kuuluvat muun muassa arkkitehdeille asetetut osakkeenomistusta ja yhtiömuotoa koskevat rajoitukset muiden vaatimusten ohella; esteellisyyssäännöt, jotka estävät kaikkia kirjanpitoalan ammattilaisia harjoittamasta mitään muuta taloudellista toimintaa; kiinteistönvälittäjän ammattiin pääsyä koskevat rajoitukset sekä osakkeenomistusta ja äänioikeutta koskevat rajoitukset. Tällaisten esteiden vähentäminen voisi tehostaa kilpailua, mikä lisäisi markkinoille tulevien yritysten määrää ja hyödyttäisi kuluttajia matalampien hintojen muodossa. Komissio esitti tammikuussa 2017 toimenpidepakettia, jonka tarkoituksena on palvelumarkkinoiden esteiden poistaminen. Paketti sisältää erilaisia Belgialle osoitettuja uudistus-suosituksia näiden haasteiden voittamiseksi.
- (19) Osa kiireellisimmistä investointitarpeista liittyy liikenneverkkoon. Lisääntyvät ruuhkat vähentävät maan houkuttelevuutta ulkomaisten sijoittajien kannalta, mikä lisäksi ne aiheuttavat suuria taloudellisia ja ympäristökustannuksia. Belgiassa on myös vakavia ilmanlaatuun liittyviä ongelmia eikä sen odoteta saavuttavan päästökauppajärjestelmään kuulumattomia aloja koskevaa 15 prosentin vähennystavoitetta vuoteen 2020 mennessä vuoteen 2005 verrattuna, vaikka se melko varmasti pystyykin noudattamaan unionin ilmastolainsäädännön mukaisia sitoumuksiaan käyttämällä nykyisiä joustavuussäännöksiä. Kiireellisimpiä haasteita ovat maantie- ja rautatieliikenteen perusinfrastruktuurin parantaminen ja yhteyksien luominen tärkeimpien talouskeskusten välille. Samalla on tärkeää pyrkiä vähentämään liikenneveron parantamalla julkisia liikennepalveluja, kehittämällä liikenteen ohjausta ja poistamalla markkinavääristymät ja kielteiset verokannustimet, kuten työsuhdeautojen etuuskohtelu. Toinen haaste on kotimaisen energiantuotannon riittävyys ja toimitusvarmuus yleensä. Useiden ydinvoimaloiden suunnittelematomat käyttökeskeytykset ovat herättäneet huolta tavasta tasapainottaa sähkön kysyntää ja tarjontaa, eikä ydinvoimasta luopumista koskevan aikataulun toistuva lykkääminen kannusta tekemään pitkän aikavälin investointipäätöksiä. Vaikka lyhyen aikavälin toimitusriskit ovat vähentyneet, erityisesti varmuusvarastojen kasvun ansiosta, ja siirtoyhteyksien lisäämisessä on edistytty jonkin verran, pitkän aikavälin investointitarpeet ovat edelleen huomattavat. Sen lisäksi, että siirtoyhteyksiä on edelleen lisättävä huomattavasti, tarvitaan älykkäitä energiaverkkoja kysyntäpuolen hallinnan kehittämiseksi. Koska hankkeiden toimitusaika on energiasektorilla huomattavan pitkä ja korvaavan kapasiteetin tarve tulevan vuosikymmenen aikana suuri, energian tuotantokapasiteetin lisääminen edellyttää nopeaa toimintaa etenkin tarvittavan säädöskehityksen laatimiseksi. Sen olisi edistettävä myös joustavan kapasiteetin kehittämistä (sähkön tuotanto, varastointi ja kysyntäpuolen hallinta).
- (20) Belgia on edistynyt jonkin verran verojärjestelmän uudistamisessa erityisesti siirtämällä painopistettä työn verotuksesta muihin veropohjiin, mikä asteittain kaventaa työn verokiilaa. Työn verotusta ja myös sosiaalivakuutusmaksuja alennetaan vaiheittain vuodesta 2016 vuoteen 2020. Parhaillaan toteutettavan verouudistuksen vaikutukset alkavat jo näkyä. Verojärjestelmä on kuitenkin edelleen monimutkainen ja veropohjia murentavat erilaiset vapautukset, vähennykset ja alennetut verokannat. Osa niistä aiheuttaa tulonmenetyksiä, talouden vääristymistä ja suurta hallinnollista rasitusta. Verotuksen painopisteen siirtäminen ei vaikuta talousarvion kannalta neutraalilta, koska muiden, muun muassa kulutusverojen, korotukset kompensoivat työverotuksen leikkauksia vain osittain. Verojärjestelmän rakennetta olisi vielä selvästi varaa parantaa laajentamalla edelleen veropohjia, jolloin voitaisiin sekä alentaa lakisääteisiä veroasteita että karsia vääristymiä. Verotusta olisi myös mahdollista kehittää huomattavasti ympäristöystävällisempään suuntaan esimerkiksi vähentämällä työsuhdeautojen ja polttoainekorttien suotuisaa verokohtelua, joka vaikeuttaa edistymistä liikenneveron, ilman saastumisen ja kasvihuonekaasupäästöjen torjunnassa. Hallitus suunnittelee työsuhdeautojärjestelmän muuttamista, mutta uudistuksen ympäristöhyödyt jäävät todennäköisesti rajallisiksi.
- (21) Komissio on vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Belgian talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2017 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2017 vakausohjelman ja vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Belgialle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Belgian finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyskannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (22) Neuvosto on tutkinut vuoden 2017 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁽¹⁾ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2017 ja 2018 toimia, joilla se

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

1. pyrkii toteuttamaan oleellisia julkisen talouden sopeutustoimia vuonna 2018 vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osion vaatimusten mukaisesti ja ottaen huomioon tarpeen vahvistaa talouden käynnissä olevaa elpymistä ja varmistaa Belgian julkisen talouden kestävyys; käyttää satunnaistuloja, kuten omaisuuserien myynnistä saatavia tuloja, nopeuttaakseen julkisen talouden velkasuhteen pienentämistä; sopii täytäntöönpanokelpoisesta julkisen talouden tavoitteiden jakamisesta hallintotasojen kesken ja varmistaa julkisen talouden riippumattoman valvonnan; poistaa vääristävät verotuet; parantaa julkisten menojen koostumusta, jotta voidaan luoda liikkumavaraa infrastruktuuri-investoinneille muun muassa liikenneinfrastruktuurin alalla;
2. varmistaa, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevilla ryhmillä, muun muassa maahanmuuttajataustaisilla, on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua laadukkaaseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen sekä työmarkkinoille;
3. edistää investointeja osaamispääomaan, erityisesti toteuttamalla toimenpiteitä, joilla lisätään digitaaliteknologian omaksumista, ja levittämällä innovointia; lisää kilpailua asiantuntijapalvelujen markkinoilla ja vähittäiskaupan alalla ja parantaa verkkotoimialojen markkinamekanismeja.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

T. TÖNISTE
